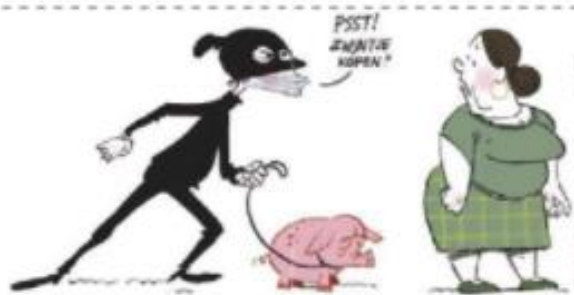

ZO ZIT HET! 🎬

Wat is het Amsterdams?

- Het Amsterdams is een dialect dat in Amsterdam wordt gesproken.
- Het Amsterdams heeft veel eigen woorden. Die woorden worden vooral in Amsterdam gebruikt.
- Sommige woorden worden ook in de rest van Nederland gebruikt.

Thema Amsterdam

Taal verkennen

PROBEER HET

Lees de zin:

'Uit je doppen kijken, gabber!' riep de fietser tegen de jongen die de weg opstapte.

Gebruik jij deze woorden ook weleens of heb je ze weleens gehoord?

doppen (Amsterdams voor ogen) ja | nee

gabber (Amsterdams voor vriend) ja | nee

ZO ZIT HET! 🎬

Op welke manieren word je nieuwsgierig gemaakt naar de rest van een verhaal?

Bijvoorbeeld:

- Je leest een vraag waar jij of iemand in het verhaal graag het antwoord op wil weten.
- Je komt iets te weten wat iemand in het verhaal nog niet weet.
- Je komt iets te weten wat pas later in het verhaal gebeurt.

PROBEER HET

Lees het begin van dit verhaal.

Midden in Amsterdam staat de Schreierstoren. Schreiers zijn mensen die huilen. Wil jij weten hoe deze toren aan zijn droevige naam komt?

Op wat voor manier word je nieuwsgierig gemaakt naar de rest van het verhaal?

ZO ZIT HET! 🎬

Hoe communiceren mensen en dieren met hun lichaam?

- met hun houding, dus hoe ze staan of zitten
- met de manier waarop ze kijken
- met de gebaren die ze maken

Thema Jungle

Taal verkennen

PROBEER HET

- a Wat zegt een hond als hij je zijn tanden laat zien?
- Kom dichterbij.
  - Kom niet dichterbij.
- b Wat zegt een mens als hij met zijn armen in zijn zij staat?
- Ik ben bang.
  - Kom maar op!

ZO ZIT HET! 🎬

Hoe bedenk je een nieuwe dieren naam?

- Je denkt na over het dier:
  - Waar leeft hij?
  - Hoe ziet hij eruit?
  - Wat doet hij?
- Je zet een van die woorden voor de naam van het dier. Bijvoorbeeld: boomkikker, roodstaartpapegaai, slingeraap.

PROBEER HET

Wat denk jij?

- a Waar leeft een zee-egel?
- b Hoe ziet een roodborstje eruit?
- c Welk geluid maakt een brulkikker?

ZO ZIT HET! 🎬

Hier let je op:

- Je kijkt of er niet te veel moeilijke woorden in staan.
- Je kijkt of je de meeste zinnen kunt begrijpen.
- Je kijkt of de zinnen juist niet te makkelijk en te kort zijn.

ZO ZIT HET! 🎬

Hoe zie je snel waar een tekst over gaat?

Je kijkt naar:

- de kop: die vertelt waarover de hele tekst gaat.
- de tussenkopjes: die vertellen waar stukjes tekst over gaan.
- de plaatjes: die laten zien waarover de tekst gaat.

Thema Ondergronds

Taal verkennen

PROBEER HET

Lees deze zin:

Het boren van tunnels is voor Nederland interessant vanwege de mogelijkheid om met deze techniek sleufloos ondergrondse infrastructuur aan te leggen.

- Ken je alle woorden in de zin? ja | nee
- Begrijp je de zin? ja | nee
- Is deze zin geschikt voor jou? ja | nee

PROBEER HET

- Bekijk het plaatje hierboven. Waarover gaat de tekst die de jongen leest?
  - Hoe zag je waar de tekst over gaat?
    - Ik keek naar de kop.
    - Ik keek naar het tussenkopje.
    - Ik keek naar het plaatje.

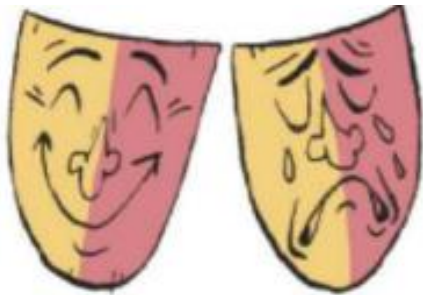
ZO ZIT HET! 🎬

Hoe beschrijf je je gevoel?

- Je bekijkt een film of maakt iets mee.
- Je vraagt je af welk gevoel je daarbij krijgt.
- Je kiest het woord dat bij dat gevoel past. Dat zijn woorden als blij, boos, gelukkig, ontroerd.

ZO ZIT HET! 🎬

- Als je positief bent over iets, gebruik je woorden waarmee je zegt hoe mooi, leuk, of goed iets is. Bijvoorbeeld: kleurrijk of spetterend.
- Als je negatief bent over iets, gebruik je woorden waarmee je zegt dat je iets niet zo mooi, niet zo leuk of niet zo goed vindt. Bijvoorbeeld: langdradig of oninteressant.

Thema Plankenkoorts

Taal verkennen

PROBEER HET

Kijk naar het plaatje hierboven.

Stel je voor: Je komt uit een voorstelling. Je gezicht lijkt op het linker masker van het plaatje.

a Welk gevoel past daar bij?

- boos
- blij
- ontspannen
- verdrietig

b Welke twee zinnen passen bij het andere masker?

- Ik voel me angstig.
- Ik ben gelukkig.
- Ik ben van streek.
- Ik voel me blij.

PROBEER HET

Mariska schrijft:

Het optreden vond ik helemaal niks! Het geluid was slecht. Het decor was kinderachtig en de dansjes waren stom. Ik heb wel een cool T-shirt kunnen kopen.

a Mariska vond het optreden *helemaal niks*.

Onderstreep wat goed is.

Mariska is positief | negatief over het optreden.

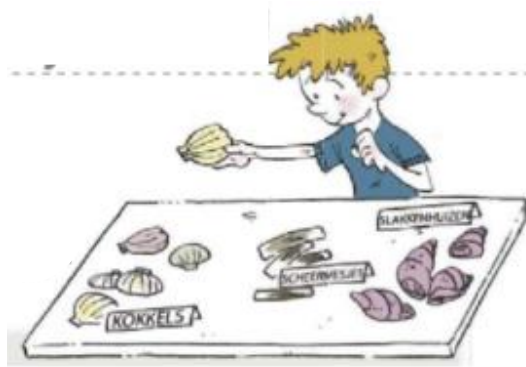
b Aan welke woorden kun je dat nog meer zien?

- kinderachtig
- cool
- slecht
- stom

ZO ZIT HET! 🎬

Hoe kun je een verzameling ordenen?

- Je bedenkt welke delen van je verzameling bij elkaar passen.
- Daar maak je groepjes van. Een groepje noem je een categorie.
- Je bedenkt een naam voor iedere categorie.

Thema Pronkstukken

Taal verkennen

ZO ZIT HET! 🎬

Waarom zijn titels en bijschriften belangrijk?

- Een titel vertelt kort waar het over gaat. Vaak maakt een titel je ook nieuwsgierig.
- Een bijschrift geeft informatie over wat je ziet.

PROBEER HET

Kijk naar het plaatje hierboven. De jongen is zijn verzameling schelpen aan het ordenen.

- a Hoe doet hij dat?
- Hij legt de schelpen soort bij soort.
  - Hij legt de schelpen van groot naar klein.
- b Je ziet op het bordje het woord *kokkels* staan. Dat is een naam voor:
- de mooiste schelp uit de verzameling.
  - een deel van de verzameling.

PROBEER HET

34

1

Kijk naar de bron en naar de titel bij de bron.

- a Zou je zonder de foto weten waar de titel over gaat?
ja | nee
- b Lees het bijschrift. Wat weet je nu over de titel?
- Dat de titel over Niek gaat.
  - Dat de titel over een trekker gaat.
- c Wat vertelt het bijschrift over de trekker?

ZO ZIT HET! 🎬

Je gebruikt woorden die passen bij waar je bent.

- Niet iedereen vindt dezelfde woorden netjes.
- Niet iedereen vindt het netjes om over sommige onderwerpen te praten.

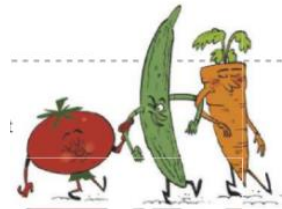

Thema Spijsvertering

Taal verkennen

PROBEER HET

'Ik ga poepen!'
Dat zeg je niet in een restaurant.
Maar waarom eigenlijk niet?

PROBEER HET 🍵 106 1

Welke zin klopt?

- Vruchtgroenten zijn een soort groente.
- Groente is een soort vruchtgroente.

ZO ZIT HET! 🎬

- Je kunt woorden ordenen door bovenaan het belangrijkste woord te schrijven en eronder woorden te schrijven die erbij horen.

groente				
kool	vruchtgroenten			
spitskool	boerenkool	tomaat	paprika	

- Je kunt als je de woorden van onder naar boven leest, altijd zeggen 'is een soort'. Bijvoorbeeld: spitskool is een soort kool.
- Op websites zie je in het menu meestal alleen het bovenste woord.

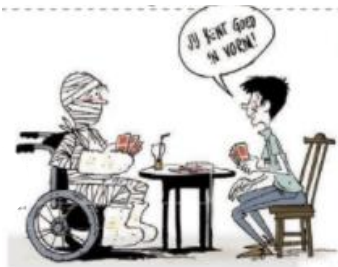

ZO ZIT HET! 🎬

Hoe gebruik je sporttaal?

- letterlijk: je bedoelt precies wat er staat. Je praat dan over sport.
- figuurlijk: je bedoelt iets anders dan wat er precies staat. Je kunt dan over sport praten, maar ook over iets anders.

Een zin die je figuurlijk gebruikt, noem je een uitdrukking.

Thema Sport

Taal verkennen

PROBEER HET

Groep 6 gaat op schoolreis. 'We zijn er helemaal klaar voor', zegt juf Loes. 'Iedereen staat in de startblokken.'

- Wat is hier sporttaal?
- Uit welke sport komt dit, denk je?
- Wat betekent het?
- Wordt de sporttaal hier letterlijk of figuurlijk gebruikt?
 letterlijk   figuurlijk

ZO ZIT HET! 🎬

- Een feit is waar. Je kunt het controleren.
- Een mening is wat je ervan vindt, een ander kan een andere mening hebben.

PROBEER HET

Lees de uitspraken. Is het een feit of een mening?
Omcirkel.

- Ik vind dit de leukste wedstrijd van het jaar.
feit | mening
- Na drie minuten was het al 1-0. feit | mening

ZO ZIT HET! 🎬

- Een rijmschema laat zien hoe een gedicht rijmt.
- In het schema krijgen de regels die rijmen dezelfde letter. Het eerste rijmpaar krijgt de letter a. Het tweede rijmpaar de letter b. Enzovoort. Bijvoorbeeld: bij het rijmschema *abab* rijmen de eerste regel en de derde, en de tweede regel en de vierde.

- 1 Meeuwen zweven. (a)
2 Schippers varen. (b)
3 Heel hun leven (a)
4 vele jaren. (b)

Thema Zeebenen

Taal verkennen

PROBEER HET

a Lees het gedicht.

ga je mee
naar de zee
lekker varen
over de baren

- b Welke regels krijgen de letter a?
- regel 1 en 2
  - regel 3 en 4
- c Welke regels krijgen de letter b?
- regel 1 en 3
  - regel 3 en 4

PROBEER HET 🚢 52 | 53 1

- a Je kent vast de melodie van dit liedje. Zing het samen.
- b Hoeveel stukjes tel je in de eerste liedregel?
- c Welke zinnen zijn waar?
- De liedregels passen niet bij de melodie.
  - Er zijn evenveel noten als stukjes.
  - De streepjes verdelen de woorden in stukjes.

ZO ZIT HET! 🎬

- Een lied bestaat uit coupletten en een refrein. In de coupletten wordt meestal een verhaal verteld. Het refrein is het deel van het lied dat steeds herhaald wordt.
- De manier waarop een lied klinkt, noemen we de melodie.
- Elke muziknoot is één stukje tekst.

1

F Gmi F

Va - ren va - ren o - ver de ba - ren

F Gmi C7 F

va - ren va - ren o - ver de zee

D7 G7

wie nog nooit ge - va - ren heeft

C7 F

weet niet hoe een zee - man leeft

F Gmi C7 F

Va - ren va - ren o - ver de ba - ren

F Gmi C7 F

va - ren va - ren o - ver de zee